ОРЛЕ

издание на бранникъ

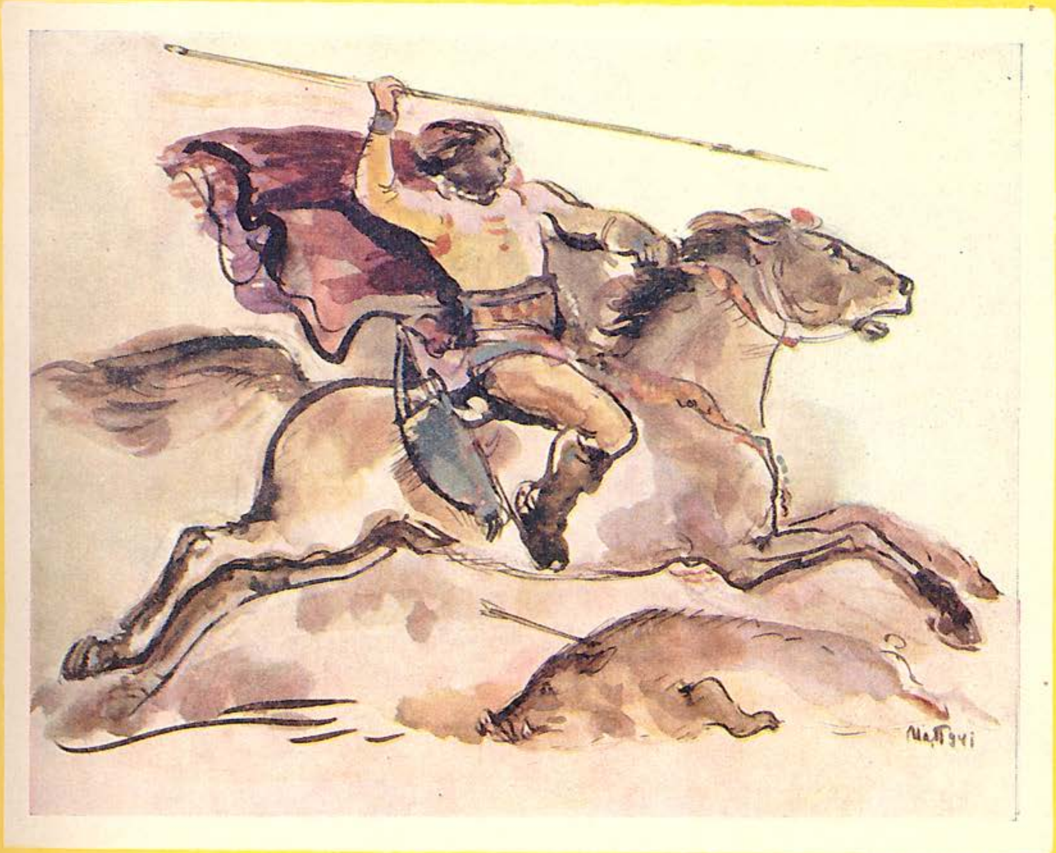

ГОДИНА I КН. 2.

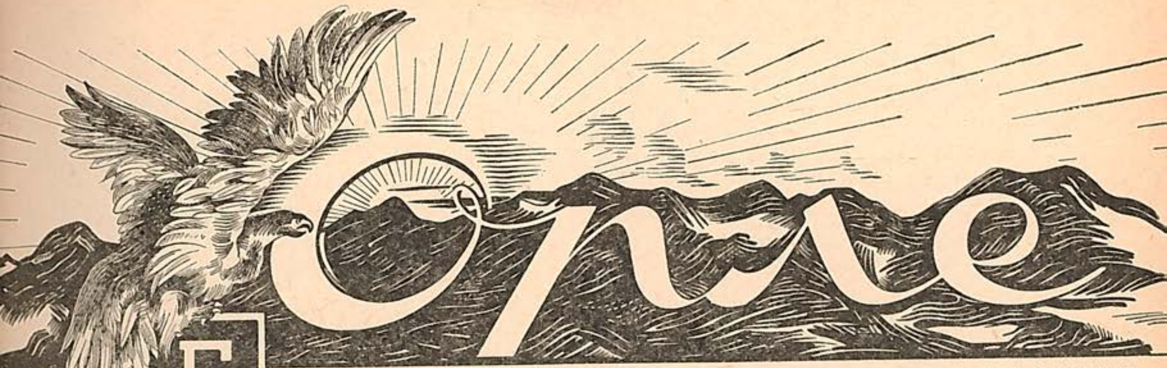

БРАННИКЪ-ОРГАНИЗАЦИЯ НА БЪЛГАРСКАТА МЛАДЕЖЬ
РЕДАКТОРЪ И. ВОЛЕНЪ

КЪМЪ ЮГЪ

Сбогомъ птички и на добъръ часъ!
Сбогомъ и на тебе житенъ класъ!
Лекъ ви пѫть и стигнете ли юга,
Поздравете синуритѣ, плуга!

Поздравете Бѣлото море,
въ утрото орача що оре,
всѣко зрънце, слънчева кошара,
хижитѣ, стадата и овчаря.

Поздравете хлѣба и сольта
и на наштѣ майки пѣсеньта,
поздравете алената шума,
брѣговетѣ на Марица, Струма.

Тамъ сега край нивитѣ расте,
като пролѣть весело дете,
бѣлата вечерница му пѣе,
а зорница утромъ го люлѣе.

Тамъ, преди да цъвне първо цвѣте,
много здраве, птички отнесете!

И. Стубелъ

ОРЛЕТА, ПОМНЕТЕ, ЧЕ СТЕ БЪЛГАРЧЕТА!

Орлетата сѫ утрешнитѣ бранници. Тѣ сѫ най-малкитѣ граждани на България, която се грижи за тѣхъ съ нѣжностьта на майка. Защото тѣ сѫ нейнитѣ най-свидни деца, нейна гордость и нейна надежда.

Орлетата винаги трѣбва да помнятъ, че сѫ преди всичко българчета, че принадлежатъ на единъ славенъ, честенъ, мѫжественъ и храбъръ народъ, който държи първо мѣсто на Балканитѣ и който е уважаванъ и почитанъ отъ другитѣ народи заради силата и трудолюбието си.

Всѣко орле трѣбва да знае наизустъ родната история, да се възхищава отъ победитѣ на българскитѣ войници и да почита народното знаме, подъ което сѫ загинали толкова български герои, паднали за славата и величието на нашето скѫпо Отечество.

Орлетата трѣбва да четатъ само пѣсни и разкази, дето се описватъ подвизитѣ на българскитѣ юнаци, които съ пушка въ рѫка сѫ бранили народа ни презъ робството. Тѣзи пѣсни и разкази сѫ написани на български езикъ, който е най-хубавиятъ и най-звученъ езикъ на свѣта, затова всѣко орле трѣбва да говори всѣкога и навсѣкѫде само на чистъ български езикъ.

Родната българска земя е отечество на орлетата. Тя е богата и плодородна и нейнитѣ красоти сѫ несравними. Отхранила е силни и смѣли мѫже, които сѫ я пазили отъ всѣкаква опасность. Затова и орлетата, когато порастнатъ, ще я бранятъ съ цената на живота си отъ нейнитѣ врагове.

Всички орлета трѣбва да обичатъ Царя на българитѣ, подъ чието мѫдро рѫководство българската държава стана обединена, силна и щастлива. Българскиятъ народъ днесъ е силенъ и честитъ, защото е сплотенъ здраво около трона на българския Царь.

Орлета, помнете, че сте българчета. Когато станете бранници и получите униформа и браннически ножъ, вие трѣбва да служите предано на Царя на българитѣ и на българската държава. Помнете, че за да станете смѣли борци за Родината, вие трѣбва да имате здравъ духъ и силно тѣло.

ВИДЕНИЯ КРАЙ ОХРИДЪ

Често си спомнямъ моята разходка изъ Охридъ, особено изъ останкитѣ отъ Самуиловата крепость. Когато ми се случи да застана предъ развалинитѣ на нѣкоя постройка отъ стари времена, азъ заживѣвамъ съ тревогата на зритель, който чака да се вдигне завесата за да види чудото скрито задъ нея. Тъй и трѣбва. Предъ едни останки отъ миналото не може да не забравите, макаръ и за малко, връзката си съ днешното време и да потънете въ ония чудни и наивни легенди, които витаятъ около развалинитѣ. Така стана и съ мене, когато пристигнахъ въ Охридъ и още сѫщиятъ день се изкачихъ на Самуиловата крепость. Отдалечъ крепостьта напомняше изоставенъ замъкъ. Но отблизо виждате колко жестоко сѫ се отнесли вѣковетѣ къмъ нашето свѣтло минало и сѫ посегнали да заличатъ всичкото обаяние на една величава епоха. И ето — стенитѣ, раздвижени като отъ земетръсъ, сѫ се освободили отъ мазилката си и сѫ грохнали почти наполовина на земята. Предъ менъ сѫ се натрупали въ безреда камъни, тухли, мазилка, варь, пръсть... Стърчатъ останки отъ кули, готови сѫщо така да рухнатъ, тукъ-таме се виждатъ стѫпала, които не водятъ на никѫде, виждатъ се нѣкакви кѫтове, подобни на стаи, но сѫщо раздвижени и изпълнени съ камъни, мазилка, тухли. На всѣкѫде пръсть, варь, пѣсъкъ.

А тия зидове? Тукъ сѫ селѐнията на отца Климента. Тукъ сѫ се раждали неговитѣ идеи за българската писменость и отъ тукъ сѫ се пръскали изъ цѣлата Кутмичевица... По тѣсната пѫтека се движи силенъ, здравъ и високъ монахъ. Той е замисленъ и мълчаливъ. До него почтително пристѫпватъ нѣколко млади монаси, които чакатъ да получатъ отговоръ на току що зададенъ въпросъ.

И започва се разговоръ, въ който се разгръщатъ новитѣ знания, които трѣбва да легнатъ въ духа на цѣлия български народъ.

Вмѣсто да имъ отговори, великиятъ учитель Климентъ сѫщо отъ своя страна имъ задава въпросъ:

— Можете ли ми каза защо вечерь и сутринь казвате молитвитѣ си?

— Азъ мисля, учителю — отвръща най-високиятъ отъ ученицитѣ — че нашиятъ отговоръ ти е много ясенъ. Казваме молитвитѣ си, за да обезсилимъ грѣховетѣ, които ни дебнатъ на всѣка крачка.

Учительтъ не остава доволенъ. Той иска отъ своитѣ ученици едно по-широко тълкуване на религиознитѣ въпроси. Той мълчи известно време и отвръща съ своя равенъ и повеляващъ гласъ:

— Не, вие казвате молитвитѣ си, за да можете да пристѫпите една крачка по-близо до Господа Бога и не за да получите опрощение отъ Него, а за да видите величието му. Да видишъ Бога, ще рече да видишъ правдата, истината, любовьта.

— Да, така е учителю. Нали казахте вчера, че правдата, истината и любовьта освѣтяватъ пѫтя на човѣка и озаряватъ неговитѣ добри помисли и дѣла?

Отецъ Климентъ само мръдва глава и не добавя нищо повече. Отъ тия думи на своитѣ ученици той разбира че проповѣдитѣ му не падатъ на камъкъ.

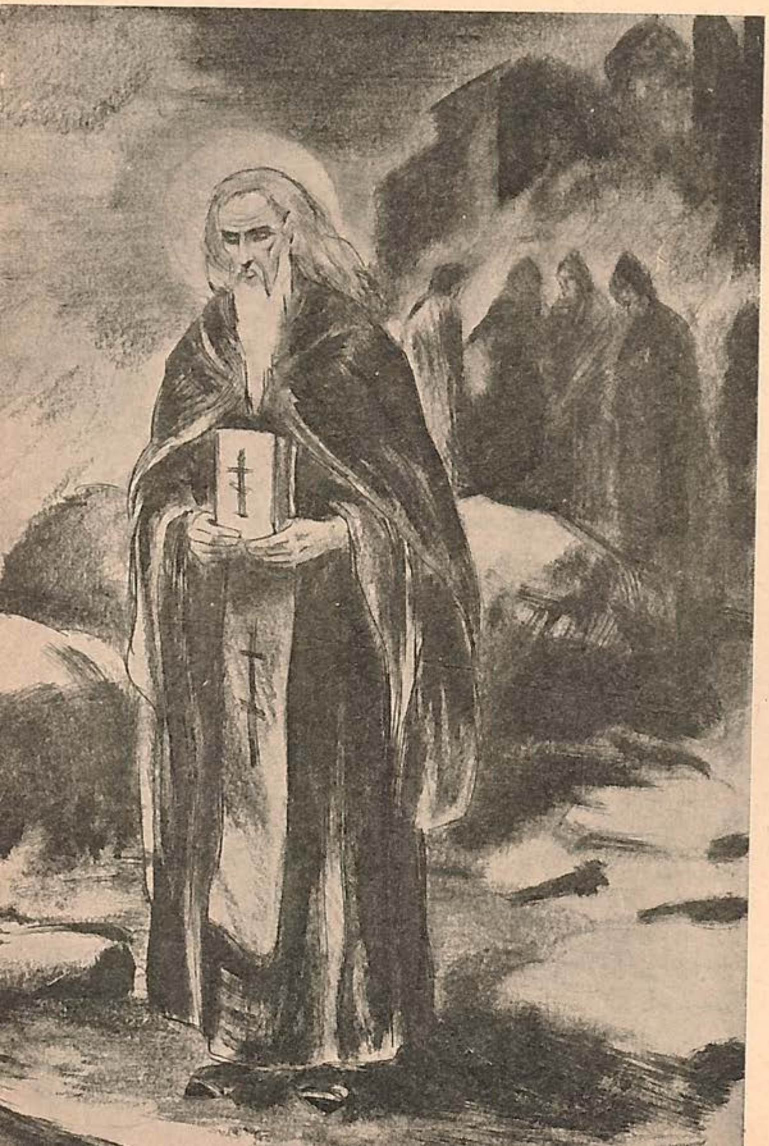

Но ето, че ученицитѣ се изкачватъ на върха на хълма и, било по тревата на припекъ, било подъ гѫститѣ сѣнки на бадемовитѣ дървета, седятъ и чакатъ своя учитель, като запълватъ времето си съ спорове. Тѣ виждатъ учителя си, ставатъ и се отправятъ къмъ него. Той ги поканва и тѣ насѣдватъ около голѣмия камъкъ, на който седи самъ учительтъ.

— Разбрахте най-после — заговорва той — че да се научишъ да четешъ ще рече да можежъ да вникнешъ самъ въ Божиитѣ дѣла и мисли, а заедно съ това да разберешъ и човѣшкитѣ дѣла и мисли.

И поелъ пжтя на мисъльта си отъ тукъ, отецъ Климентъ продължава да говори на бждещитѣ народни учители и да прави духовнитѣ имъ хоризонти по-широки и по-свѣтли.

... Нѣкой ме дърпа по лакътя. Едно момче охридчанче ми подава малко току що уловено гущерче. И изведнажъ великиятъ архиепископъ, заедно съ ученицитѣ си изчезватъ и развалинитѣ наново ми показватъ своитѣ оголени и назжбени снаги.

— Защо ми давашъ това животинче? — питамъ.

— Миналия месецъ единъ човѣкъ идва да дири гущери — отвърна момчето. — Тука има много.

Очевидно момчето мисли, че всѣки посетитель тука иде не за друго, а само за да лови гущери.

— Не! — отговарямъ азъ. — Пустни гущерчето. Защо да го дѣлимъ отъ майка му и баща му? То върши една полезна работа. Предпазва ни отъ вредни мухи и комари.

Едва казалъ тия думи, погледътъ ми отново пропълзява по крепостьта. О, колко сж жестоки столѣтията! Тѣ сж си играли съ идеалитѣ на стария героиченъ царь Самуилъ и рушили неговитѣ селения съ страшна упоритость. Може би селенията ще бждатъ съвсемъ премахнати отъ лицето на земята, но легендитѣ ще си останатъ и ще получатъ още по-голѣмо обаяние.

Заглеждамъ се въ кулата и виждамъ онова, което желае да види душата ми. Тукъ, дето обитава миналото съ всичкитѣ си предания, приказки, легенди и старинни пѣсни, дето на всѣка крачка можете да видите скритата сѣнка на единъ миналъ животъ, вие не можете да останете самъ. Съ васъ се движатъ думи, мисли, дѣла, събития и много, много духове на хора, които носятъ далечната и безсмъртната истина съ себе си.

Семената на Климентовитѣ трудове сж изкълнили и вече даватъ множество плодове. Българската речь се шири изъ царството и носи оная благодать, отъ която расте и крепне душата на България. Върху тая духовна подставка се шири и царството на царь Самуила.

Предъ менъ се простира величавото Охридско езеро, върху което слънцето е изсипало милиони златни багри. И тогава езерото е било сжщото. И отъ сжщото това мѣсто царь Самуилъ и велможитѣ му сж гледали къмъ селата край брѣга, къмъ Поградецъ, къмъ Галичница и Воятина пла-

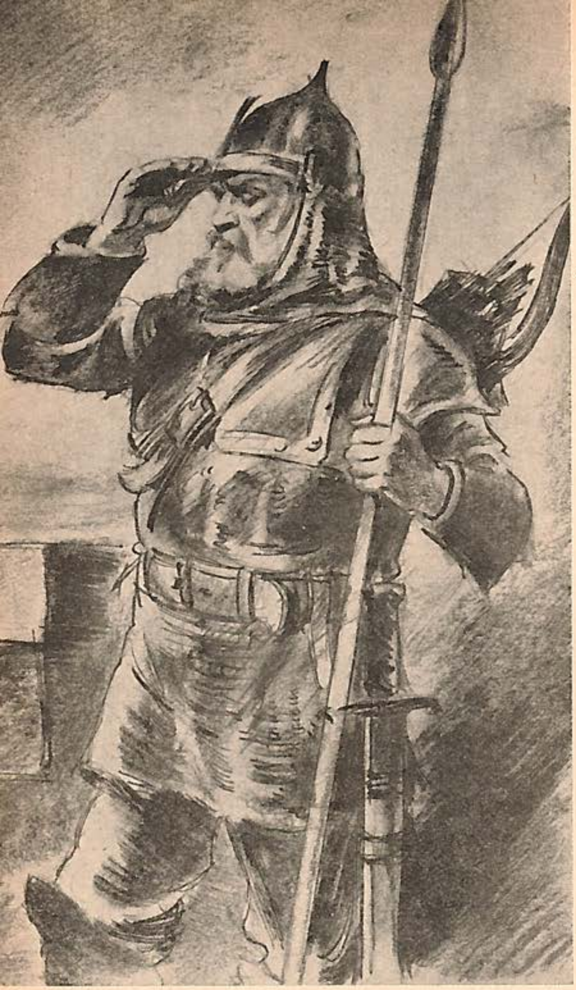

нина и може би сѫ изпитвали сѫщото възторжено чувство, каквото изпитвамъ и азъ въ тая минута.

Гледамъ къмъ езерото и не изпущамъ да обгаля съ погледъ и развалинитѣ. Малко по малко крепостьта става поздрава, по-силна, нова, руинитѣ изчезватъ и на кулата се показва старъ бѣлобрадъ воинъ съ желѣзенъ шлемъ, желѣзна ризница и съ копие въ рѫка, о което се оглежда блѣстящиятъ образъ на слънцето. Загриженъ и съсрѣдоточенъ, той е вперилъ погледъ въ планинитѣ тъй упорито, като че иска да прозре отвѫдъ тѣхъ. На лицето му е изписана голѣма тревога. Изведнажъ той вижда, че по стръмнината тича жена съ разрошени коси и изкривено отъ ужасъ лице. Какво ли е станало? Стариятъ бранникъ побледнѣва.

Е, какво още да кажемъ? Да, за да дадемъ приблизителна картина на личния животъ на Самуила, струва ми се, че тя нѣма да бѫде вѣрна и пълна, ако липсватъ тревогата и ужаса. Силенъ, но злощастенъ царь. Царство безъ честито царуване. Тревогата го е следвала на всѣка крачка. Следъ като доживѣлъ да види своитѣ ослѣпени войници, дигналъ очи и попиталъ Бога:

— Господи, защо и най-последниятъ робъ е по-щастливъ отъ мене?

Тогава Богъ не му отговорилъ, но днесъ историята сама отговаря вмѣсто Бога:

— Твоето нещастие, човѣче, бѣше нуждно, за да знае България, кои ѝ сѫ днесъ враговетѣ!

Времена, времена!

Азъ се откѫснахъ отъ тѣзи скѫпи видения и поехъ пѫтя по стръмнината надолу. Задъ менъ се чуваха нечии бързи стѫпки. Не бѣха ли това миговетѣ, които времето нижеше, за да продължи градежа на историята?

Добри Немировъ

КЪМЪ СВОБОДНА ТРАКИЯ

Далече сме отъ тебъ родени
ний твойтѣ мъничи чеда,
и пакъ отъ тебъ сме запленени,
и ти си въ нашитѣ сърдца.

Сега ще дойдемъ ний щастливи
да видимъ твоя слънчевъ день,
да видимъ твойтѣ златни ниви
и бащиния домъ рожденъ.

Днесъ нашата крилата пѣсень
не може никой да я спре,
че тя е стражъ надъ тебъ надвесенъ
и викъ къмъ Бѣлото море.

И нека всички позовеме
отъ наштѣ хубави села,
че е дошло, дошло е време
за чудни подвизи, дѣла.

Ще работимъ, Родино мила,
съсъ обичь въ нашитѣ сърдца,
и ще дадемъ животъ и сила
за тебъ ний — твоитѣ деца!

Магда Петканова

Бранникъ ще създаде у българската младежь новъ свѣтогледъ, изпълненъ съ бодра вѣра и народностна гордость.

БЪЛГАРЧЕТА

Чукна дѣдо Станой звънчето и орлякъ деца налетѣха като гладни пилета въ двора. Сиви облаци лазятъ по баиритѣ, барутенъ димъ пуши откъмъ Балкана, но децата наскачаха въ стаичкитѣ, свиха се кое де свари въ чиноветѣ и плахо зачакаха. Ей сега ще скръцне вратата и ще се покаже учительтъ имъ съ дневника.

Най-после въ коридора се прогълча, децата трепнаха, но вмѣсто учителя имъ на вратата се показа дѣдо Станой.

— Какво клечитѣ, бре? — извика имъ троснато той. — Учителя ви замина за Македония. Я минавайте въ другата стая... общо тамъ ще ви занимава даскалица Йордана.

Децата се спогледаха и се надигаха натжжени. Учителката Йордана имъ кимна кротко и тѣ нахълтаха усмихнати въ голѣмата училищна стая. Наредиха се до стената, защото всички чинове бѣха препълнени, и зачакаха. Дѣдо Станой притвори вратата и се закашля навънка. Настана тишина.

— Сега, деца — започна меко учителката — тая година азъ ще ви уча всичкитѣ; ще ви раздѣля на две, едни до обѣдъ, други следъ обѣдъ... докато се завърне учительтъ ви отъ Македония...

— А кога ще се върне, госпожа? — чуха се отъ различни страни гласове.

— Като свърши годината.

— Оо,— проплакаха нѣкои.

— Не може по рано, деца, нали и тамъ има като васъ българчета, били сж подъ робство, нищо не знаятъ, буквитѣ не знаятъ, другъ езикъ сж ги учили тамъ.

Децата се спогледждатъ.

— Сега вашия учитель ще ги учи наново да четатъ и пишатъ, та, като се срещнете нейде, да се разберете.

— Далече ли е Македония, госпожа?

— На другия край на България, деца. Македония е българска земя, колко е страдала тая земя, колко е дърпана отъ едни ржце въ други и сега най-после грѣйна слънцето на свободата и надъ нея. Представете си сега ония окжсани дечица, съ мили сладки личица, съ моливче и тетрадка, какъ се трупатъ около учителя и всѣки иска по-напредъ да се научи на българско четмо и писмо.

— Знамъ ги, госпожа, въ Криводолъ има фурнаджия. „Ке идамъ, ке доамъ.“

— Да, тоя фурнаджия е избѣгалъ отдавна; не е могълъ да търпи робството и избѣгалъ. Македонцитѣ сѫ кораво племе.

И учителката унесено заразправя историята на тая малка изстрадала българска земя, люлката на българщината ни, обеднѣла сега, ограбена, гола, гладна. Какъ сѫ се борили македонцитѣ, тайни комитети, революционери, Гоце Дѣлчевъ, Даме Груевъ и, едва подйела пѣсеньта: „Нѣщо ще те питамъ, бабо“, децата току ревнаха въ единъ гласъ: „Кои войводи бѣха бабо, у васъ на вечеря.“

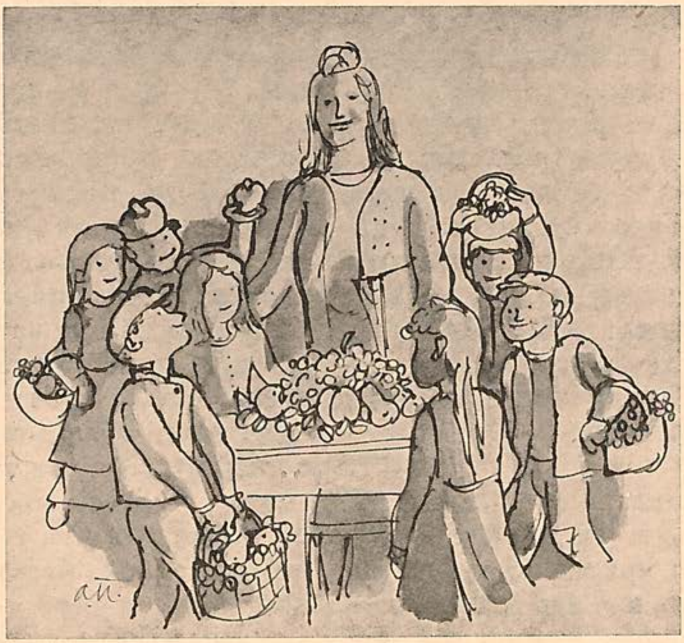

Така започна учението тая година. Дѣдо Станой не можа да бѣлоса училището — самъ; нѣма работници, всички мѫже по границата. И той обикаля тѫжно и дрънка ключоветѣ на празднитѣ стаи. Вѫтре децата, сдушени като овчици въ кошарка, четатъ, пишатъ и слуштъ учителката Йордана. Все нови и нови нѣща имъ разправя тя, нѣма ги въ книгитѣ като уроци, тя си ги реди и имъ ги казва.

Когато дойде гроздоберъ, едно умниче вирна неочаквано носле и каза:

— Да имъ пратимъ грозде, учителко?

— Пратете, деца, азъ ще ви дамъ адресъ.

Стаята гръмва. Всѣки хуква да донесе нѣщо отъ кѫщи. Грозде, орѣхи, дюли; натрупа се цѣла грамада на масата.

— Въ единъ голѣмъ кошникъ, учителко, ето — обажда се пакъ умничето, загубено въ единъ грамаденъ кошникъ.

— Въ кошница ще се смачка. Само сандъкъ, азъ ще ви кажа. Щайга. Така пращахме ние на тате, на войната.

И завчасъ дотичва съ сандъкъ на главата. Какъ се втурватъ дечицата—всѣко иска да турне нѣщичко, какъ внимателно турятъ сега тия палави рѫчички, какъ увиватъ съ слама плодоветѣ!

— Туй голѣмо грозде е за учителя, чакай да си напиша азъ на листъ: „Отъ Калица.“

— Тазъ за оня дето найнапредъ научи стихотворение отъ читанката. „Отъ менъ Младенъ.“

Учителката е размекната, току ходи и ги гали по главитѣ като никога. Все начумерена по-рано, все се кара — сега ги гледа мило и още помило имъ се усмихва. И когато децата наредиха всичко въ колета, тя мръдна къмъ масата и се обърна къмъ тѣхъ:

— Сега писъмцето, деца.

— Азъ ще го напиша, учителко — вика умничето, вчесано на пѫть.

— Все тя, нека азъ.

— Ти не знаешъ правописа.

— Ти пъкъ каква си краснописка.

Оскърбената се разплака, други вече сѫ измъкнали тетрадчици, плюнчатъ моливчета и забиватъ глави въ бѣлитѣ листя.

— Какъ ще пишете найнапредъ, а? — ходи усмихната между чиноветѣ учителката.

— Мили, учителю, мили деца, пращаме ви тѣзи нѣща... молимъ . . .

— Преди това, преди.

— Дата.

— А, така, дата, село, околия.

Децата още повече се навеждатъ и пишатъ чакъ съ езика подъ носа си. Като че се отвързаха отъ нѣкакво колче, така се втурнаха тѣ следъ написването на датата. Стаята се изпълни съ приятенъ шумъ. Мекото слънчице залѣ всичко, стана топло, приятно. Учителката стои облакътена до прозореца, гледа нашарания обгорѣлъ кѫръ, и мислено се носи нейде отвѫдъ гори, планини, при своя мѫжъ въ Македония.

Следъ като писмото бѣше готово, две отъ най-голѣмитѣ деца рипнаха:

— Нека ние пъкъ да занесемъ колета на гарата, учителко!

— Тежъкъ е, деца.

— Не е тежъкъ — дигнаха го децата, налупиха каскетчета и, усмихнати, се навървиха къмъ потъналата въ есенна мараня гара.

Колко тръпни дни на очакване следъ това! Какво е станало? Получена ли е пратката, какъ сѫ го приели ония българчета тамъ, едно писъмце поне! Да видятъ писмото имъ? Или пъкъ по влаковетѣ нѣкѫде пропадна всичко. Македония, де е Македония? Всѣки день ходѣха на общината и чакаха.

Най-после единъ день дѣдо Станой току открехна вратата, сграбилъ единъ кошъ предъ себе си. Децата изкокнаха напредъ. Когато отдръпнаха чулчето, съ което бѣше покритъ, едра шарена пъстърва като жива замърда предъ очитѣ имъ. Всички се опулиха. Дѣдо Станой едва не изпустна коша. А учителката взе синия пликъ, разпечати го и зачете:

— Поздравъ отъ Охридското езеро, братчета . . .

Но не дочете, защото една малка снимчица, като пеперудка, затреперка надолу. Децата я хванаха, взрѣха се и викнаха:

— Ей го учителя, ураа, и той съ вѫдица, ураа, вижъ ги малчуганитѣ, македончетата, съ потурки! Какво да имъ направимъ, за да ги надвишимъ?

И тъй единъ мигъ застанаха съ ококорени очи единъ въ другъ, за да измислятъ какъ да се отплатятъ на своитѣ братчета.

Ст. Ц. Даскаловъ

Бранникъ ще посочи на младитѣ български синове истинския пѫть на народното служене — апостолския пѫть на дейцитѣ отъ нашето духовно възраждане и героитѣ отъ Априлското въстание.

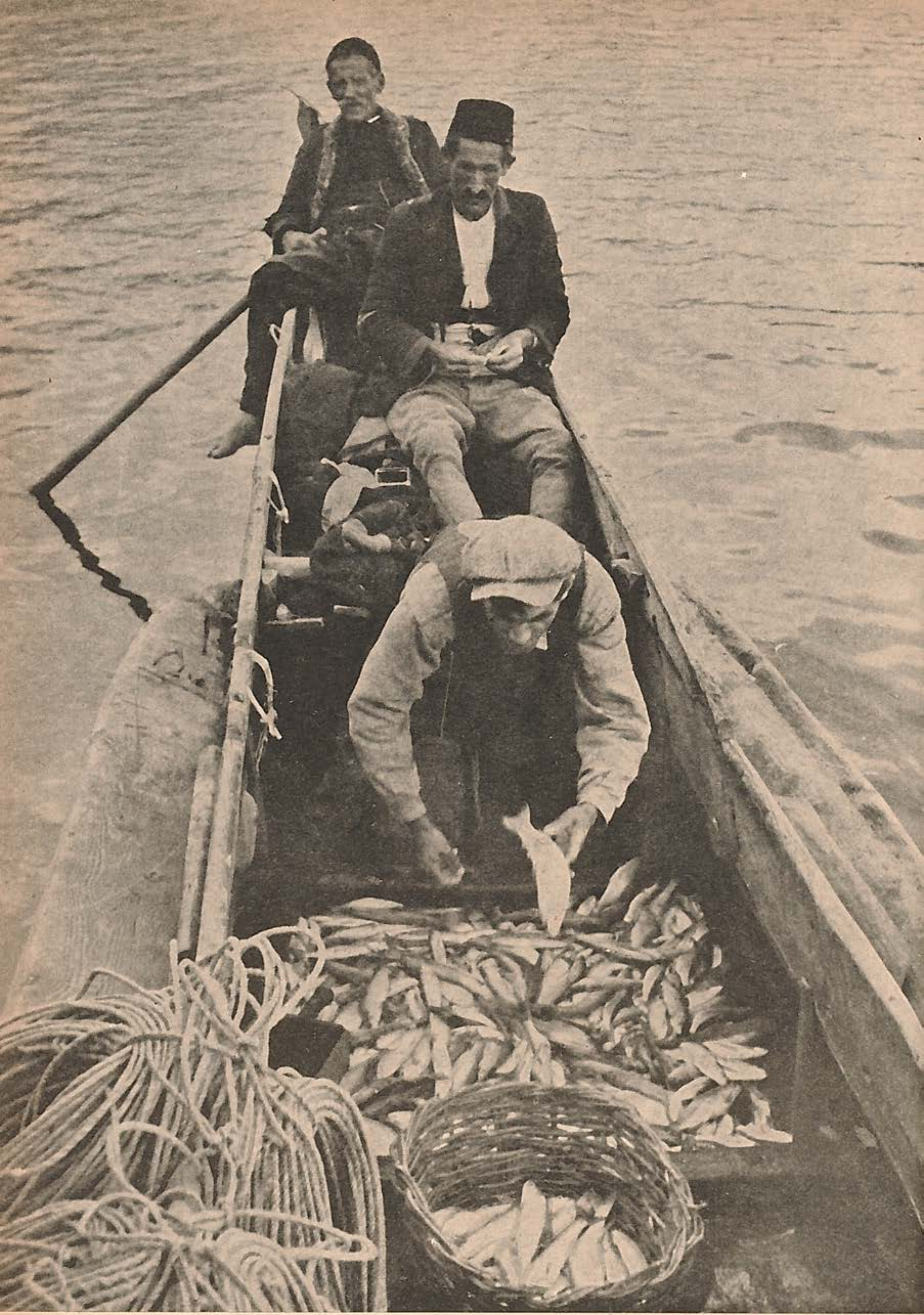

Рибари отъ нашето Охридско езеро

ГРАНИЧАРЪ

Непобедимъ, и смѣлъ, и буенъ —
рѫка надъ тебе той простре
И бди отъ Дунавъ бързоструенъ
до югъ — до Бѣлото море.

Предъ него свѣтла се разстила
земята ни — вѣковенъ блѣнъ —
и снѣжна сприя е покрила
отново гордия Балканъ.

И волно дишашъ ти, Родино,
въ съня си тихъ и заснѣженъ —
блѣсти небето ведросиньо,
изгрѣ най-свѣтлиятъ ти день.

Защото вѣренъ, смѣлъ и буенъ,
рѫка надъ тебе той прострѣ
и бди отъ Дунавъ бързоструенъ
до югъ — до Бѣлото море!

Борисъ Маковски

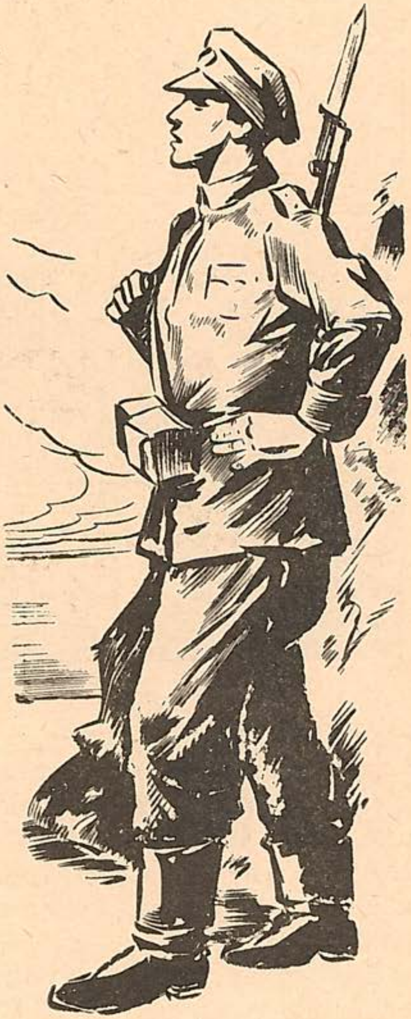

ЗЕМЕНЪ РАЙ

Който много, много години всѣка вечерь е колѣничелъ предъ кандилото и е молилъ Бога да се смили и освободи поробения край, той знае повече отъ всички други да цени свободата. Тежка бѣше участьта на добруджанцитѣ.

ДА ЖИВѢЕ
ЗЛАТНА
РУДЖА

Но тѣ вѣрваха въ Бога, уповаваха се на щастливата звезда на България и дочакаха великитѣ дни. Колко голѣмъ бѣ тѣхниятъ възторгъ, когато преди една година посрѣщаха свободата си!

Занесоха имъ я бурнитѣ български полкове.

Настанаха дни и седмици на празднества и многохилядни шедствия, на прегръдки и сълзи отъ щастие.

Заедно съ свободата, въ Добруджа се въцари миренъ новъ животъ.

Тогава и азъ бѣхъ тамъ.

Съ радость обикаляхъ градоветѣ и селата. Навсѣкѫде ме присрѣщаха съ свѣтнали очи, съ усмивка на устнитѣ. Навсѣкѫде ми казваха сладкитѣ български думи:

— Елате и у насъ. И ние искаме да ви нагостимъ.

А по шосетата и пѫтищата,

които водѣха отъ старитѣ предѣли на България къмъ върнатото ѝ чедо Добруджа, цѣли седмици се нижеха кервани. Бѣжанцитѣ се връщаха. День и нощь, отъ близко и далеко, идѣха тѣ въ светата си бащиния. Каруци, натоварени съ скромна покѫщнина, пѣеха презъ полетата. Тѣ не спираха — вървѣха, вървѣха все по-навѫтре въ равната земя. Въ тѣхъ нѣмаше скѫпи вещи. Печки, денкове, стари шкафове, тежки сандъци. Нѣкое желѣзно легло и маса съ вирнати нагоре крака. Вързани съ вѫжета столове. И само толкова. Но хората, които вървѣха край тия каруци, носѣха съ себе си огромно богатство. Очитѣ имъ свѣтѣха отъ възхита, сърдцата имъ тръпнѣха отъ удивление. Има ли по-голѣмо богатство отъ това, да е човѣкъ щастливъ?

Тѣ съ умиление се озъртаха и шепнѣха:

— Колко е запустѣла нашата майка земята! Вижте! Но ето, бѣхме живи да се върнемъ пакъ въ нея. Ние сега сме дважъ по-силни отъ преди, сега ще я грабнемъ и ще я превърнемъ 'наново въ земенъ рай.

Пѫтьтъ имъ водѣше презъ градове, въ които още стоеха следитѣ на тържествата по освобождението: навсѣкѫде арки и голѣми надписи презъ улицитѣ, навсѣкѫде зеленина и копринени знамена. Но вече кипѣше работа. Търговцитѣ бѣха разтворили широко вратитѣ на магазинитѣ си. Занаятчиитѣ чукаха тъй весело, както не бѣха чукали отъ двадесеть години. Чиновницитѣ работѣха день и нощь. По пазарищата се трупаха селяни, които довозваха плодове на земята и отнасяха онова, което имъ липсва.

Пѫтьтъ на бѣжанцитѣ, които се връщаха отъ България въ Добруджа, водѣше презъ безброй села.

И тукъ арки и надписи, зеленина и знамена. Но селянитѣ излизаха вече по нивитѣ, орѣха земята, сѣеха, работѣха. Селянитѣ почистваха двороветѣ си, ограждаха ги съ зидове, поправяха кѫщитѣ си за зимата.

Колкото и да е страдалъ, добруджанецътъ е запазилъ широкото си сърдце. Той бързо изтри въ него следитѣ отъ робската неволя и се отдаде на трудъ.

Земята бързо се преобрази.

Здравитѣ едри мѫже и хубавитѣ моми излизаха на полето следъ писанитѣ каруци, които тъй странно звънятъ и пѣятъ. Презъ робството тукъ бѣше забранено да се говори и пѣе на български. Затова сега всички говорѣха по-високо, отколкото трѣбва, всички викаха, моми и момци пѣеха български пѣсни. Полето ги слушаше. И сякашъ то сжщо се радваше съ тѣхъ — ширѣше се наоколо и ги гледаше съ любовь.

Но есеньта бѣше минала, а храната не бѣ още прибрана отъ полето. Кой може да обере и пренесе толкова много слънчогледъ, царевица? Кой можеше да изоре толкова много земя?

Тогава пристигнаха българскитѣ трудови войски. Тѣ се пръснаха на групи по селата. Размѣсиха се съ селянитѣ. Селяни и войници заедно събраха храната. Тѣ се надпреварваха кой повече работа да свърши. Безкрайни кервани отнесоха храната къмъ хамбаритѣ. А по изоставенитѣ и обрани ниви тръгнаха тежки трактори, дошли отъ цѣла България. Всѣки отъ тѣхъ влачеше по нѣколко плуга. Тракторитѣ пръхтѣха и бързаха, а освободената земя се радваше на дълбокитѣ бразди и тръпнѣше за пшеничено семе.

Зимата наближаваше.

Отъ северъ, отъ северна Добруджа, почнаха да пристигатъ други кервани — керванитѣ на българскитѣ преселници. Веднага следъ пристигането си северодобруджанцитѣ получаваха нови жилища и имоти, и почваха да работятъ: тѣ ограждаха двороветѣ, зидаха обори и хамбари, поправяха и почистваха кжщитѣ, редѣха керемидитѣ на покривитѣ. Тѣ идѣха отъ далече, но си носѣха всичко. Когато почнаха студоветѣ, тѣ се бѣха вече заслонили. Мжжетѣ навлѣкоха тежки шуби отъ овча кожа, нахлузиха високи калпаци. Женитѣ се свиха въ кжситѣ кожухчета. А децата — дундести, съ сини очи — се заврѣха край огнището. И все се караха, кое да стои на топло. Защото не бѣха по едно или две въ кжща, а по десеть!

Преселницитѣ, които бѣха напустнали роднитѣ си мѣста, се смѣсиха съ освободенитѣ добруджанци.

Зимата наскоро обгърна скжпата земя въ бѣлия си юрганъ.

И когато настана пролѣть и снѣгътъ се стопи, тѣ всички възвърнаха благодарни очи къмъ Бога: отъ много, много години добруджанската земя не бѣше давала такова плодородие.

Сега, надъ Добруджа пакъ се свлича зима. Но хамбаритѣ на добруджанци сж пълни, хората тамъ сж щастливи. Надъ цѣлата оная прекрасна българска земя се шири днесъ свободната българска речь, прекрасната българска пѣсень.

Който бѣше лани тамъ и сега мине пакъ презъ тамъ, ще въздъхне и облекчено ще каже:

— Още въ първата щастлива година Добруджа роди златна жетва. Тая българска земя е наистина земенъ рай!

М. Вълевъ

ВАСИЛЪ ЛЕВСКИ

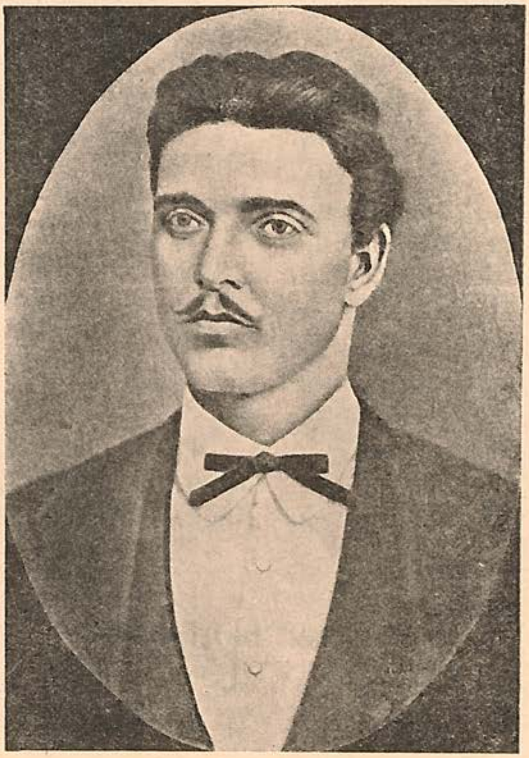

Историята се гради отъ хората на дѣлото. Човѣкътъ на дѣлото проправя нови пѫтища на своя народъ, а следъ смъртьта си служи за примѣръ на новитѣ поколѣния, служи като пѫтеуказатель за по-нататъшното историческо развитие на племето си. Всѣки народъ има своитѣ герои.

Единъ отъ най-голѣмитѣ наши народни герои — за всички времена — ще остане Василъ Левски. Той цѣлъ цѣленичъкъ е българинъ — съ всѣка своя дума, съ всѣка своя постѫпка. Трудно би се намѣрило по-чистъ, по-светъ българинъ отъ него. Той е символа, знамето на българщината. Левски вѣрвалъ много въ силитѣ на нашия народъ — само когато обичашъ нѣкого можешъ да вѣрвашъ въ него така силно — и за да се освободи България отъ вѣковното иго, той не потърсилъ помощьта на чужди държави, а тръгналъ между самия народъ да го буди отъ робския сънь, да го подготви и да го организира за въстание. Той вдъхвалъ вѣра на всѣки, който се съмнявалъ въ народната воля за свобода; училъ българскитѣ синове да бѫдатъ готови да се жертватъ за Родината си и да поставятъ нейнитѣ интереси надъ всичко друго. Съветвалъ ги да бѫдатъ дисциплинирани и да изпълняватъ точно нарежданията и устава на Централния революционенъ комитетъ. Въ българската история нѣма по-голѣмъ примѣръ на безстрашие отъ примѣра на Левски. Търсенъ отъ властитѣ, гоненъ, излаганъ не веднажъ на смъртна опасность, той неуморно скиталъ „бездоменъ, безъ сънь, безъ покой“ отъ градъ на градъ, отъ село на село, отъ кѫща на кѫща. Народътъ видѣлъ въ неговото лице своя водачъ, повѣрвалъ му и тръгналъ следъ него. И когато било обявено Априлското народно въстание, българскиятъ народъ — подготвенъ вече отъ Левски — показалъ на свѣта, че е достоенъ за свободенъ животъ. И биде освободенъ.

Български орлета, вѣрвайте въ силитѣ на нашия народъ, както Левски вѣрваше! Бѫдете дисциплинирани, както той учеше! Бѫдете безстрашни като него! Поставяйте интереситѣ на Родината надъ всичко друго, както той правѣше! Жертвайте се за Родината, както той се пожертва!

Така ще бѫдете достойни потомци на великия апостолъ Василъ Левски.

МИСЛИ ОТЪ ЛЕВСКИ

- Ако загубя — губя себе си, ако спечеля — печеля за цѣлъ народъ.

- Азъ съмъ се обещалъ на Отечеството си жертва за освобождението му.

- Гледай народната работа повече отъ всичко друго; повече и отъ себе си да я уважавашъ.

- По-много сме приготвени отъ другитѣ въ духа и естествената сила на народа ни.

- Ние сме си посветили живота на Отечеството.

- Вършете всичко споредъ устава. Устава, когото азъ почитамъ за най-свето и съмъ се заклелъ да го изпълнявамъ точно.

- Всѣки ще се вика да даде работата си споредъ силитѣ си.

ТРИТѢ ЗДРАВНИ СИЛИ

Първата здравна сила е слънцето. Първа е, защото земята се е създала отъ него, а то е дало и дава животъ на всичко живо върху нея.

Всѣка пролѣть то събужда скованата отъ зимни студове и мъгли природа, разлистя дърветата, покрива земята съ буйна зеленина и налива плодове и зърна съ хранителни сокове и вещества. То дава пъстри багри на цвѣтята и кара птицитѣ и насѣкомитѣ да пѣятъ чудни пѣсни. Благодатнитѣ слънчеви лѫчи раздвижватъ всичко живо, за да расте и краси земята.

Слънцето дава здраве и сила на човѣка, помага на децата да растятъ правилно, закрепва коститѣ имъ, каляза кожата и ги пази отъ заболявания.

Слънцето е врагъ на туберкулозата. То стопява увеличенитѣ жлези, лѣкува скрофулозата, плеврититѣ и костната туберкулоза.

Втората здравна сила е водата, защото въ нея се е зародилъ живота.

Водата разтваря хранителнитѣ вещества отъ почвата, разнася ги по стъблата и клонкитѣ на растенията и ни ги поднася въ видъ на сладки и сочни плодове и зеленчуци. Тя създава кръвьта и всички сокове въ тѣлото на животнитѣ и човѣка. Безъ нея нѣма нито хранене, нито дишане, нито животъ. Безъ вода цѣлиятъ животински и растителенъ свѣтъ би погиналъ.

Освенъ като храна за човѣка, водата е най-важното условие за здраве и чистота. Чрезъ кѫпането, водата премахва всичко нечисто по кожата и я освобождава отъ микроби. Чрезъ благотворното ѝ въздействие върху кожата, водата закалява тѣлото и му дава бодрость и пъргавина.

Третата здравна сила е въздуха.

Той дава кислорода, необходимъ за дишането и на растения и на животни. Разбира се, думата е за чистия въздухъ, а не за дима, праха и лошитѣ изпарения, които сѫ отрова за дробоветѣ.

Чрезъ окисляването на кръвьта, чистиятъ въздухъ спомага за правилната дейность на всички клетки и органи въ човѣшкото тѣло. Затова чистиятъ въздухъ е врагъ на всички болести, които се разнасятъ чрезъ праха и замърсения въздухъ.

Чистиятъ въздухъ освежава тѣлото, прояснява мисленето, премахва главоболието и е врагъ на туберкулозата и на много други заболявания.

Слънцето, водата и въздухътъ — три здравни сили, трима вѣрни приятели на човѣка!

Обичайте ги и не се раздѣляйте отъ тѣхъ!

Д-ръ Зах. Захариевъ

МАЛКИЯТЪ ПАКОСТНИКЪ

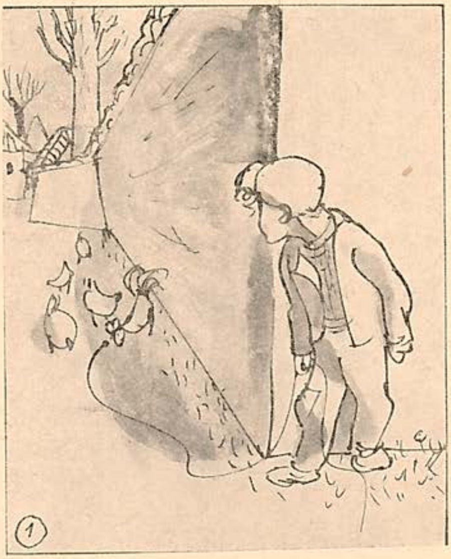

Името ми е Димитъръ,
азъ отъ всички съмъ най-хитъръ.

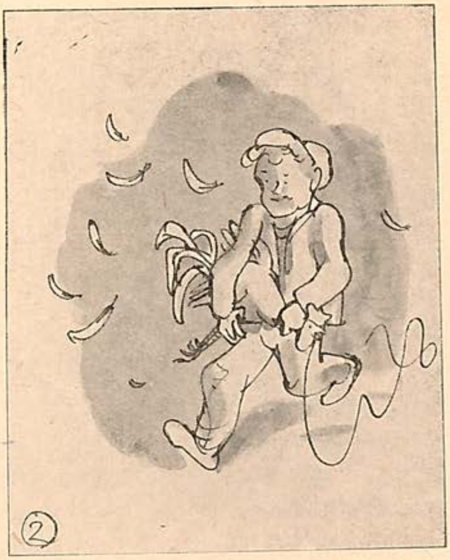

Хващамъ и пѣтли, и мечки,
и кокошки, и юрдечки.

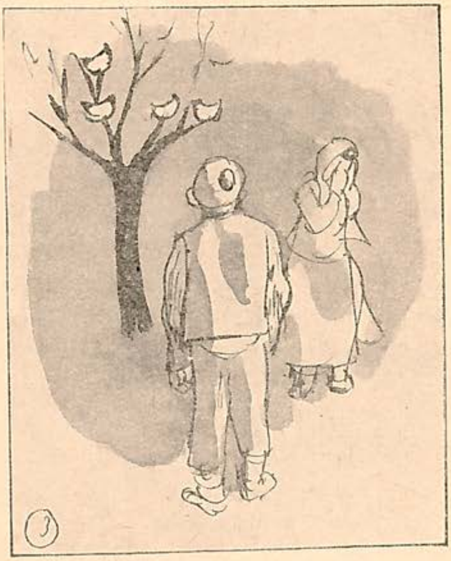

Плаче, вика баба Вела:
— Боже, нѣма го пѣтела!

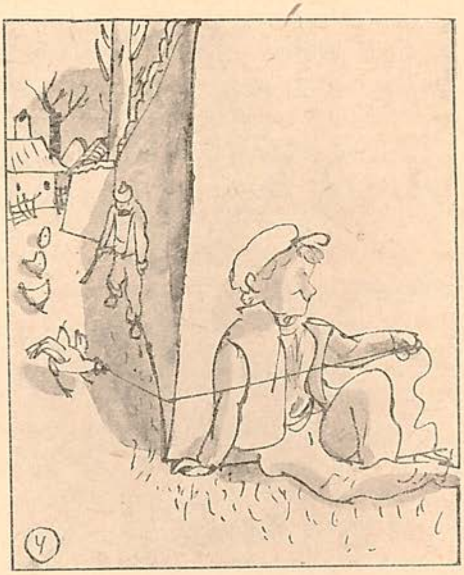

— Пипнахъ ли те, майчинъ сине,
нѣма лесно да ти мине!

Абонаментъ — 20 лв. Чекова смѣтка 65.
Адресъ: сп. „Орле“ — Бранникъ, София

ПЕЧАТНИЦА КНИПЕГРАФЪ — СОФИЯ